

Over de grens

Derde van drie vieringen in de serie “nieuwe grenzen”

17 mei 2015

Tom Mikkers en Hans Opschoor

Lezing : Psalm 36 (uit 50 Psalmen *vrij* van Huub Oosterhuis)

De Schender – hart vol hoon
mond overlopend van grootspraak:

'Ik bang voor God?

Nooit, nog geen ogenblik!'

Hij verlustigt zich in zijn cynisme
sticht verwarring, liegt, arglistig.
Maar de stem van zijn geweten
heeft hij omgebracht,
wil niet meer horen wat goed is,
broedt 's nachts, maalt niet
om kwaad of erger, gaat
zijn goddeloze gang.

Gij met uw naam
uw vriendschap reikt tot in de hemel,
uw trouw tot aan het firmament,
uw gerechtigheid staat als de bergen,
uw gericht komt nader als de vloed,
mens en dier zult Gij bevrijden,
onbetaalbaar uw vriendschap en trouw.

Daarom zoeken de kinderen der mensen
hun toevlucht in de schaduw van uw vleugels
en laven zich aan de overvloed van uw huis.

Aan de stromen van uw paradijs
doet Gij hen drinken.

Bij U is de bron van het leven
en in uw licht zien wij het licht.

Maak een gemeente van vriendschap
die het verlangen voedt
naar uw komende wereld.

Zal ik trouw blijven, ik
ook als de voeten van de tirannen
over mij heen gaan,
de hand van de schender mij slaat?

Plotseling zijn ze er geweest, de schoften:
een hand heeft ze omgeduwd, in het stif
en opstaan kan niet meer
godlof.

Lezing: Lukas 3: 21-22

Heel het volk liet zich dopen, en toen ook Jezus was gedoopt en hij aan het bidden was, werd de hemel geopend en daalde de heilige Geest in de gedaante van een duif op hem neer, en er klonk een stem uit de hemel: 'Jij bent mijn geliefde Zoon, in jou vind ik vreugde.'

Overweging (in hoofdlijn)

In een oud nummer van het magazine van Kerk en Vrede las ik: Je kunt toch niet ontkennen dat het dolle pret kan zijn: een kasteel bouwen op het strand, met grachten erom heen en bruggen daarover. Tijdloos plezier. Maar de zee hoeft ook niet even weer een eindje op te komen, of alles is weg, zomaar weg. Volstrekt geen weerstand tegen de golven Aangelegde wegen worden rivierbeddingen. Gebouwen van zand, hoge bouwwerken, torenflats en steden worden hopen zand.

Deze dienst gaat over Den Haag, stad aan zee. Het water heeft onze stad nog niet weggespoeld. Dat is niet ondenkbaar als je bedenkt dat we hier onder de zeespiegel leven met elkaar.

De stad is er nog, de duinen zijn er nog en het strand is er nog. En aan dat alles ging de zee vooraf.

Er is een gedicht van Nijhoff '[de soldaat en de zee](#)' dat gaat over een persoon die net als de soldaat die naar zee gaat volgt en kijkt wat hij daar vindt. De zee is door Nijhoff getypeerd als Zee, geliefde en doodsvijandin. De soldaat in dit verband verwijst ook naar de soldaten die Jezus kruisigden. Het hele gedicht gaat over de zee maar impliciet bevat het verwijzingen naar God die groter is, Christus die is vermoord en ons leven dat geheeld wil worden.

Bij Nijhoff is verwijlen bij de zee, wandelen op het strand een plaats waar het visioen van andere wereld dichterbij komt. Eigenlijk had deze dienst plaats moeten vinden aan het strand. Zonder woorden, zonder lezingen alleen het ruisen van de zee, de stemmen van kinderen die spelen, het blaffen van honden die rennen en het vallen van de golven in de branden. Maar ik hoop dat het gedicht van Nijhoff deze vormfout enigszins herstelt en u in

gedachten wordt meegenomen naar de kust bij onze stad. En u voor ogen krijgt wat u daar kunt vinden. In zekere zin vervangt deze dienst de zondagse strandwandeling.

Mijn pleidooi vandaag – thema is den haag aan zee – dat we in deze stad een kathedraal hebben staan. Een kathedraal gebouwd van duinen, zand en zee waar soms Gods licht in mensen doorbreekt en we tot inzicht komen. Ik wil u erop wijzen dat u volgende week met Pinksteren beter op het strand kunt zijn dan in de kerk.

Waarom?

Elke kerk verkeert in de verleiding om de die definitie: waar de geest is daar is de kerk om te draaien en te gaan zeggen; waar de kerk is – natuurlijk de mijne – daar is de geest. Dan wordt de kerk een instelling die van buitenaf tot ons komt en ons zegt hoe we moeten geloven. Dan wordt de kerk een uurtje bij God op bezoek die heel ver weg is en van alles en nog wat van je eist. Dan wordt de kerk een gemeenschap die antieke tafels bewaart en vergeet dat tafels gebruiksvoorwerpen zijn, liefst te gebruiken voor een maaltijd. Dan zeg je als een soldaat ziet lopen die naar het strand gaat: Was dat niet de soldaat die Jezus kruisigde? Hem volg ik zeker niet.

Maar als we hier op zondag voor Pinksteren straks zingen dat het land voor ons open ligt, met wind in de haren en de zon in de rug. Als we hier elkaar voor houden dat we open willen zijn voor de jou en jij die op ons pad komen. Als wij hier zingen 'moge de wervelwind opsteken en mij ontrukken wind en dak', als we volgende week de gedachte van Pinksteren – waar de doop van Jezus al naar verwijst - echt recht willen doen. Dan moge toch duidelijk zijn dat de kathedraal bij uitstek om Pinksteren te vieren het strand is en dat Den Haag, stad aan de zee misschien wel de beste plek is waar je kunt wezen om dichtbij jouw God te zijn. Mijn God dwingt me tot niets. Op zondag ga ik naar het strand.